

**МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з дисципліни

"ВИРОБНИЧИЙ ОБЛІК"

для підготовки бакалаврів
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

ЗМІСТ

I.	Завдання для практичних занять	3
	Змістовий модуль I. Методи калькулювання та обліку витрат на виробництво	3
Тема 1.	Склад та класифікація витрат	3
Тема 2.	Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції	3
Тема 3.	Організація обліку основних витрат на виробництво	4
	Змістовний модуль II. Організація обліку витрат на виробництво	5
Тема 4.	Організація обліку та розподіл загальновиробничих витрат	5
Тема 5.	Організація обліку витрат допоміжних виробництв	6
Тема 6.	Зведений облік витрат на виробництво та складання звітної калькуляції	7
Тема 7.	Калькулювання собівартості за повними витратами та за змінними витратами	8
II.	Рекомендована література	9

I. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. МЕТОДИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО

Практичне заняття 1

Тема 1. Склад та класифікація витрат.

Завдання 1

Протягом звітного періоду на підприємстві відбулись наступні господарські операції: 1) нарахована заробітна плата головному бухгалтеру – 8000 грн; 2) витрачено на виробництво виробничі запаси – 72544 грн; 3) нарахована заробітна плата працівникам виробництва – 42617 грн; 4) витрачено електроенергію на освітлення адміністративних приміщень – 7422 грн; 5) придбані виробничі запаси від постачальників – 82614 грн; 6) витрачено на відрядження директора підприємства – 2218 грн; 7) нарахована амортизація на виробниче обладнання – 15738 грн; 8) надійшли з виробництва відходи – 2408 грн; 9) нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату працівників виробництва – 9376 грн; 10) придбано виробниче обладнання від постачальників – 18000 грн; 11) виплачена з каси підприємства заробітна плата працівникам виробництва – 48512 грн; 12) витрачена електроенергія на освітлення виробничих приміщень та роботу виробничого обладнання – 24518 грн. З наведених операцій вибрати витрати, що пов'язані з виробництвом продукції, та обчислити виробничу собівартість продукції.

Практичне заняття 2

Тема 2. Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції.

Завдання 1

Виробництво тканини складається з трьох переділів – прядіння, ткацтво, обробка. Вартість сировини, що надійшла в переробку, відображається лише у 1-му переділі – 3 000 грн. Додані витрати за переділами відповідно: 1600 грн, 1400 грн та 1000 грн. Половина напівфабрикатів після 2-го переділу (сувора тканина) реалізована на сторону на 3000 грн. Завдання 1. Знайти собівартість напівфабрикатів після кожного переділу і собівартість готової тканини. 2.

Скласти бухгалтерські проводки, використовуючи напівфабрикатний варіант зведеного обліку витрат.

Завдання 2

Промислове підприємство за допомогою однорідних методів виробництва з однакових вихідних матеріалів виготовляє три різні види продукції. У результаті дослідження виробничого процесу з'ясувалося, що витрати на випуск різної продукції приблизно пропорційні одні одним. При цьому можна виходити з того, що витрати на одну тонну першого виду продукції становлять 0,5 витрат другого виду. Витрати на одну тонну третього виду продукції – 1,82 витрат другого виду. За звітний період було вироблено відповідно за видами продукції: 19 тис. т, 17,1 тис. т та 13 тис. т. Загальні витрати за звітний період склали 1500 тис. грн. Завдання Визначити витрати на виробництво кожного виду продукції за допомогою показника еквівалентності.

Практичне заняття 3

Тема 3. Організація обліку основних витрат на виробництво.

Завдання 1

Виробник електричного пристрою зазнає таких основних витрат:

- зарплата директора;
- вартість електричного дроту, що використовуються в створенні кінцевого продукту;
- вартість допоміжних робіт (оплата праці прибиральників на заводі);
- заробітна плата працівників складального конвеєра;
- вартість оренди рекламних щитів;
- зарплата контролера конвеєра;
- зарплата бухгалтера з обліку витрат;
- вартість пирососа, що використовується для очищення приладів, коли вони будуть завершені;
- вартість алюмінію, що використовується для корпусів приладів;
- вартість маркетингового обстеження ринку.

Завдання

1. Розподілити витрати на прямі матеріальні, прямі витрати праці, накладні виробничі витрати, витрати на збут та адміністративні витрати.
2. Розподілити витрати на витрати продукту та витрати періоду

Завдання 2

На виробничій ділянці шляхом послідовної обробки на машинах А і Б випускається один вид продукції. Час обробки на машині А – 20 хв, на машині Б – 75 хв. Витрати на експлуатацію машини А у звітному періоді – 36,0 тис. грн, машини Б – 54,0 тис. грн. Інші витрати ділянки складають 192,0 тис. грн. Виготовлено 12 тис. од. продукції.

Необхідно визначити виробничу собівартість одиниці цієї продукції, якщо прями витрати на її виробництво становлять 8,0 грн, витрати на збут – 1,50 грн.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО

Практичне заняття 4

Тема 4. Організація обліку та розподіл загальновиробничих витрат.

Завдання 1

Заповніть кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку з формування та розподілу загальновиробничих витрат:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Нараховано амортизацію необоротних активів загальновиробничого призначення		
2	Передано запаси для використання в загальновиробничих цілях		
3	Передано напівфабрикати власного виробництва для використання в загальновиробничих цілях		
4	Списано витрати на службові відрядження апарату управління цеху (дільниці)		
5	Списано витрати загальновиробничого призначення, раніше обліковані у складі витрат майбутніх періодів (наприклад, передплата періодичних видань)		
6	Нараховано забезпечення майбутніх виплат загальновиробничого призначення (наприклад, забезпечення виплат відпусток персоналу апарату управління цехом)		
7	Виконано роботи, надано послуги загальновиробничого призначення сторонніми організаціями		
8	Нараховано заробітну плату загальновиробничому персоналу		

9	Нараховано ЄСВ на заробітну плату загальнопромислового персоналу		
10	Списано вартість послуг і робіт допоміжних цехів підприємства, використаних для загальнопромислових цілей		
11	Нараховано податки, збори та обов'язкові платежі, що підлягають віднесенню до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)		
12	Списано змінні та розподілені постійні загальнопромислові витрати на витрати виробництва		
13	Уключено нерозподілені постійні загальнопромислові витрати до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг)		

Практичне заняття 5

Тема 5. Організація обліку витрат допоміжних виробництв.

Завдання 1

Фактичні витрати ремонтно-механічного цеху (без вартості послуг транспортного цеху) у звітному періоді становили 201200 грн., витрати транспортного цеху (без вартості послуг ремонтно-механічного цеху) за цей же період — 253800 грн.

Здійснено роботи ремонтно-механічним цехом — 9200 ремонтно-годин, у тому числі 200 ремонтно-годин для транспортного цеху.

Виконано робіт транспортним цехом в обсязі 12850 машино-годин, з них для ремонтно-механічного цеху — 60 машино-годин. Планова собівартість 1 машино-години становить 20 грн.

Необхідно розрахувати витрати допоміжних виробництв при взаємному обслуговуванні способом установа планової собівартості одиниці послуг, що надаються

Завдання 2

Наведіть бази розподілу послуг допоміжних виробництв якщо, витрати на утримання електропідстанції становили за місяць 60200 грн. Всього за місяць отримано електроенергії 1495 тис. кВт·год. Спожито на потреби самої електропідстанції 95 тис. кВт·год.

Інформація про кількість електроенергії, спожитої для потреб основного виробництва та інших допоміжних цехів, представлена в таблиці:

Найменування показників	Кількість, тис. кВт·год	Витрати електропідстанції, грн.
1. Спожито в основному виробництві, у тому числі:	950	40850,00
— механічний цех	580,6	24965,80
— складальний цех	260,2	11188,60
2. Відпущено допоміжним цехам, у тому числі:	418,4	17991,20
— інструментальний цех	170,8	7344,40
— транспортний цех	32,4	1393,20
— ремонтно-механічний цех	151,2	6501,60
3. Спожито непромисловими господарствами	11,4	490,20
4. Витрачено на адміністративні потреби	20,2	868,60
5. Відпущено на сторону	—	—
Разом	1400	60200,00

Практичне заняття 6

Тема 6. Зведений облік витрат на виробництво та складання звітної калькуляції.

Завдання 1

Компанія, що займається ландшафтним дизайном, використовує систему калькуляції за замовленнями. Станом на 1 січня 201X р., інвентаризація показала такі залишки запасів, тис. грн: – матеріали (чагарники, дерева і т. д.) – 13,5; – незавершене виробництво – 25,8; – готова продукція (замовлення № 011) – 30,0. Структуру незавершеного виробництва за замовленнями № 012 і 013 представлено в таблиці:

Структура незавершеного виробництва за замовленнями

Замовлення	Прямі матеріали	Прямі витрати праці	Виробничі накладні витрати	Всього
012	4,5	6,0	2,4	12,9
033	5,1	4,8	3,0	12,9
	9,6	10,8	5,4	25,8

Нижче наведено дані для компанії за січень:

- закупки матеріалів – 48,0 тис. грн;
- прямі витрати праці на замовлення:
№ 012 – 12,0 тис. грн;
№ 013 – 24,0 тис. грн;

- № 014 – 36,0 тис. грн;
  - непрямі витрати праці – 30,0 тис. грн;
  - використання прямих матеріалів на замовлення:
  - № 012 – 7,8 тис. грн;
  - № 013 – 14,4 тис. грн;
  - № 014 – 24,0 тис. грн;
  - непрямі матеріали, що були використані – 1,2 тис. грн;
  - ставка накладних витрат – 3,0 грн за людино-год.;
  - витрачено людино-годин у січні місяці (на замовлення):
  - № 012 – 8,0 тис. людино-год.;
  - № 013 – 2,0 людино-год.;
  - № 014 – 2,0 людино-год.;
  - замовлення № 012 і 013 були завершені наприкінці січня і передані в запаси готової продукції;
  - виручка від реалізації за січень – 45,0 тис. грн;
  - собівартість реалізованої продукції для замовлення № 011, яке на 01 січня було в запасах готової продукції, 30,0 тис. грн;
  - накладні витрати, крім непрямой праці та допоміжних матеріалів, включали амортизацію (3,0 тис. грн) та комунальні послуги, пальне та ін. (3,0 тис. грн). Завдання
1. Підготувати бухгалтерські проводки для віднесення вказаних витрат на замовлення, у тому числі, для списання надлишково розподілених або недорозподілених накладних витрат на собівартість.
  2. Підготувати довідку про доходи за січень, припускаючи, що витрати на збут та адміністративні витрати були на рівні 10,0 тис. грн.

Практичне заняття 7

Тема 7. Калькулювання собівартості за повними витратами та за змінними витратами.

Завдання 1

Підприємством вироблено і реалізовано 10 тис. од. виробів. Сукупні витрати за звітний період – 1 млн грн.

Завдання. Розрахувати собівартість одиниці продукції методом простого одноступінчатого калькулювання.

Завдання 2

Виробник електричного пристрою зазнає таких основних витрат:

- зарплата директора;
- вартість електричного дроту, що використовуються в створенні кінцевого продукту;
- вартість допоміжних робіт (оплата праці прибиральників на заводі);
- заробітна плата працівників складального конвеєра;
- вартість оренди рекламних щитів;
- зарплата контролера конвеєра;
- зарплата бухгалтера з обліку витрат;
- вартість пирососа, що використовується для очищення приладів, коли вони будуть завершені;
- вартість алюмінію, що використовується для корпусів приладів;
- вартість маркетингового обстеження ринку.

Завдання

1. Розподілити витрати на прямі матеріальні, прямі витрати праці, накладні виробничі витрати, витрати на збут та адміністративні витрати.
2. Розподілити витрати на витрати продукту та витрати періоду.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Астахов В.П. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – М.: Експерт.бюро, 1997. – 352 с.
2. Атамас П.Й. Облік у бюджетних установах: 3-є вид. / П.Й. Атамас. – К.: центр навчальної літератури, 2011.
3. Атамас П.Й.. Управлінський облік / П.Й. Атамас. – 2-ге видання. – К.: Центр навчальної літератури, 2011.
4. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку. Навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова, Ф.Ф. Бутинець. – 5-те видання. – Житомир: Рута, 2008. – 404 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / Ф.Ф. Бутинець. – 8-ме видання. – Житомир: Рута, 2010. – 912 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського учета: Підручник для вузів. – Житомир: ЖІТІ, 2000.
7. Бухгалтерський облік в Україні: Теорія і практика / під ред. А.Н. Коваленко. – Дніпропетровськ: ТОВ Баланс-Клуб, 2003. – 528 с.
8. Ватуля І.Д. Облік у бюджетних установах / І.Д. Ватуля. – К.: Центр навчальної літератури, 2011.

9. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту. Навчальний посібник / М.П. Войнаренко, Н.А. Понаморьова, О.В. Замазій. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
10. Волкова І.А. Фінансовий облік. Частина I / І.А. Волкова. – К.: Центр учбової літератури, 2011.
11. Волкова І.А. Фінансовий облік. Частина II / І.А. Волкова. – К.: Центр учбової літератури, 2011.
12. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практичний посібник. – К.: Лібра, 2010. – 840 с.
13. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник. – К.: А.С.К., 2010. – 272 с.
14. Грабова Н.М., Кривонос Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: Навч. посібник. – К.: А.С.К., 2011. – 416 с.
15. Грабова Н.Н., Добровський В.Н. Бухгалтерський учет в производственных и торговых предприятиях: Учеб. пособие для студентов вузов. – К.: А.С.К., 2001. – 624 с.
16. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навчальний посібник / І.В. Жолнер. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с. 387
17. Завгородний В.П. Бухгалтерский учет в Украине (с использованием национальных стандартов): Учеб. пособие для студентов вузов. – К.: А.С.К., 2011. – 848 с.
18. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затв. ВРУ від 16.07.99р. № 996 – XIV зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
19. Кирьянова З.В. Теория бухгалтерского учета: Учебник. – М.: Финансы и статистика. Второе издание, 2010. – 192 с.
20. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: КНЕУ, 2010. – 334 с.
21. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. 2-ге видання, перепр. – К.: «Центр учбової літератури», 2011. – 736 с.
22. Лишиленко О.В.. Фінансовий облік / О.В. Лишиленко. – 2-ге вид. – К. Центр навчальної літератури, 2011.
23. Медведев М.Ю. Бухгалтерський академічний словник: Словник / М.Ю. Медведев. – М. Московська фінансово-промислова академія, 2011. – 656 с.